

TRAKŲ R. LENTVARIO LOPŠELIO-DARŽELIO „ŠILAS“ BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Trakų r. Lentvario lopšelio-darželio „Šilas“ (toliau – Darželio) bendruomenės etikos kodekse (toliau – DBEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visa darželio bendruomenė.

2. DBEK paskirtis – padėti darželio bendruomenei suprasti etiško elgesio normas ir padėti spręsti problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime.

3. DBEK papildo pedagogų, personalo, ugdytinių, ugdytinių tėvų (globėjų, rūpintojų) teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, lopšelio-darželio „Šilas“ nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose, reglamentuoja dalykinio elgesio nuostatas ir elgesio normas, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir vidaus tvarkos dokumentai.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsenys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų PEK dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir dalyvauja sprendimų priėmimo bei priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS

BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. DBEK paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas Darželio narių tarpusavio santykiuose, išryškinti akademinės etikos požiūriu teisingą elgesį.

5. Nustatant Darželio bendruomenės tarnybinio, profesinio bei visuomeninio elgesio taisykles siekti, kad atskiro pedagogo, personalo darbuotojo, ugdytinio veikla keltų asmens bei darželio garbę, būtų naudinga visuomenei ir valstybei.

6. Apsaugoti pedagogus, personalą, ugdytinius nuo veiksmy, galinčių pakenkti asmens bei Darželio bendruomenės autoritetui.

7. Užtikrinti, kad visų Darželio bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

8. Bendruomenės narių santykiuose viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Darželio bendruomenės nario etikos principų.

9. Darželio bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti Darželio siekius, garbingai atstovauti Darželį, etiškai elgtis tiek Darželyje, tinkamai reprezentuoti jo vardą Lietuvoje ir užsienyje.

10. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu.

11. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitokiai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

12. Konfliktinėse situacijose išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

13. Darželio administracija, pedagogai ir personalas turi būti atsakingi už sklandų Darželio darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

14. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V SKYRIUS

PAGRINDINĖS ADMINISTRACIJOS ETIKOS NUOSTATOS

15. Darželio vadovas užtikrina priimamų sprendimų ir veiksmy viešumą ir, jei reikia, pateikia priimamų sprendimų motyvus.

16. Teikia reikiamą informaciją pavaldiems darbuotojams ar kitiems bendruomenės nariams (apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.)

17. Teisingai, tolygiai paskirsto darbą ar atskiras užduotis pavaldiniams.

18. Teisingai, išsamiai nagrinėja pavaldžių darbuotojų ar ugdytinių pasiūlymus, geba teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus.

19. Nesinaudoja asmeniniais tikslais Darželio nuosavybe ar materialiniais bei finansiniais resursais.

20. Naudoja suteiktas galias ginti bendruomenės interesus.

VI SKYRIUS

PAGRINDINĖS PEDAGOGŲ ETIKOS NUOSTATOS

21. Objektyviai, remiantis pagrįstais kriterijais, vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžia nepanaudotas galimybes, kolegiškai pataria ir padeda vieni kitiems.

22. Siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis.

23. Puoselėja pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

24. Objektiviai ir teisingai vertina ugdytinių pasiekimus ir pažangą.

25. Supranta, jog akademinę etiką pažeidžia:

25.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems pedagogams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

25.2. pedagogo nepagarbus atsiliepiamas apie kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

25.3. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, Darželį;

25.4. kai toleruojamas akademinis nesąžiningumas.

25.5. suteikiant kvalifikacinę kategoriją, apdovanojimą ar teikiant apdovanojimą, atliekant kolegos veiklos vertinimą, turi būti remiamasi tik dalykišku darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu aspektu;

25.6. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

26. Supranta, jog akademinėi laisvei prieštarauja:

26.1. nepakantumas kitokiai ugdytinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

26.3. pedagogų ir ugdytinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas;

26.4. asmeninio pobūdžio informacijos iš pedagogų diskusijų naudojimas kaip mokymo ar tyrimo medžiagos.

27. Tausoja ir atsakingai naudoja darželio turtą, mokymo priemones, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų lėšas vykdamas įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

27.1. darželio materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

27.2. piktnaudžiavimas darželio ištekliais vykdamas projektus;

27.3. darželio nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

VII SKYRIUS

PERSONALO DARBUOTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

28. Darželio personalas supranta, kad darbo etiką pažeidžia:

28.1. netaktiškas elgesys su kolegomis, pedagogais, ugdytiniais;

28.2. dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, eskaluojami smulkmeniški konfliktai ir intrigos;

28.3. nepagarbus atsiliepiamas apie kolegos darbą ar asmenines savybes;

28.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, Darželį.

28.5. Pasinaudojimas pareigomis siekiant gauti neteisėtų pajamų sau ir kitiems asmenims arba dėl kitokių paskatų, kaip savivaliavimas;

29. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

30. Tausoti ir atsakingai naudoti darželio turtą, medžiaginius išteklius, vykdamas įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

VIII SKYRIUS

PAGRINDINĖS UGDYTINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) ETIKOS NUOSTATOS

31. Aktyviai palaikyti Darželio siekius, garbingai atsiliepti, etiškai bei mandagiai elgtis Darželyje.

32. Būti nešališkiems ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo vertinant Darželio veiklą, pedagogų kompetencijas, administracijos darbą.

33. Nepakenkti Darželio reputacijai ir bendriesiems interesams vykdant bet kokią veiklą ir pagal galimybes prisidėti prie Darželio keliamų tikslų įgyvendinimo.

34. Būti tolerantiškiems nuomonėms ir įsitikinimams, pagarbiai elgtis su Darželio bendruomenės nariais ir kitais asmenimis.

35. Skatinti palankią santykių atmosferą klasės tėvų (globėjų, rūpintojų) kolektyve, savitarpio pasitikėjimą, nešmeižti, neapkalbinėti, neižeidinėti, nedemonstruoti neigiamų emocijų.

36. Objektiviai vertinti Darželio bendruomenės narių ir ugdytinių ugdymo(-si) pasiekimus, veiklą ir elgesį.

IX SKYRIUS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

37. Būtina DBEK priėmimo sąlyga – viešas pritarimas projektui.

38. Darželio bendruomenė įsipareigoja gerbti DBEK ir rūpintis jo veiksmingumu.

39. Etikos kodekso priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta Darželio bendruomenės narių elgesio ir etikos kodekso priežiūros komisija (toliau tekste – Komisija), vadovaudamasi Etikos kodeksu.

40. Komisijos penkis narius trejiems metams tvirtina direktorius. Kandidatus tapti Komisijos nariais siūlo: 3 – Mokytojų taryba, 1 – nepedagoginių darbuotojų susirinkimas, 1- deleguoja direktorius iš administracijos kiekvienam gautam prašymui tirti. Komisijos nariai gali eiti pareigas ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Komisija dirba vadovaudamasi DBEK, kurį tvirtina direktorius. Komisija į posėdžius turi teisę kviešti su svarstomu klausimu susijusius asmenis.

41. Komisijos posėdžiai šaukiami gavus prašymą arba siekiant inicijuoti Etikos kodekso papildymus ar pakeitimus.

42. Komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas prašymas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja Komisijos pirmininko pavaduotojas (Komisijos pirmininku ar pavaduotoju negali būti administracijos atstovas).

43. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš 14 kalendorinių dienų.

44. Prašymai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami direktoriaus ir įteikiami Komisijos pirmininkui. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.

45. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiški atsakymai registruojami raštinėje.

46. Bendruomenės narys, dėl kurio gautas prašymas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

47. Bendruomenės narys turi teisę dalyvauti Komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas ar informacija.

48. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

49. Komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 3 Komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, Komisijai vadovauja pirmininko pavaduotojas.

50. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Komisijos pirmininko balsas.

51. MBEK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius prašymus dėl nederamo elgesio MBEK nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

52. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę tokį pažeidimą laikyti darbo pareigų pažeidimu ir taikyti tokias priemones:

52.1. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz., pokalbis, žodinė pastaba);

52.2. pareikalauti iš bendruomenės nario rašytinio paaiškinimo;

52.3. raštu įspėti bendruomenės narį apie darbo pareigų pažeidimą, nurodant pakartotinio pažeidimo pasekmes, vadovaujantis DK 58 str. 2 dalimi.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

53. Kiekvienas Darželio bendruomenės narys privalo savo veikloje vadovautis šio DBEK normomis.

54. DBEK normų pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

55. Darželio bendruomenės narių priimtas DBEK skelbiamas viešai darželio internetiniame puslapyje.
